

Redaktionellt

I detta nummer av Matrix presenterar vi tre artiklar, två essays och två debattinlägg. Till vår glädje handlar de tre artiklarna om hur "gamla" psykoanalytiska teorier bekräftas, ses i nytt ljus och kan användas i dagens kliniska verksamhet. Det omedvetna, irrationella, kärlek och ångest, är alla delar av vad det är att vara människa.

Först bringer vi Tormod Knutsens anmeldelse af TRYGVE BRAATØY (1904-1953): *Fundamentals of Psychoanalytic Technique* (1954). Det er en grundig og meget inspirerende gennemgang af dele af et forfatterskab, som de færreste læser i dag. Hvilket denne anmeldelse forhåbentlig kan bidrage til at ændre. Anmeldelsen beskriver den en historiske udvikling, vækker en ny forståelse af historiens betydning og minder om det fundamentale i at møde patienten med respekt og kærlighed, ligesom kærligheds begrebet i analytisk forstand gennemgås. Den vil egne sig i psykoterapeutisk undervisning på flere niveauer.

Kari Høydahl har skrivit om det omedvetnas betydelse utifrån Sigmund Freuds teorier. Hon börjar med en genomgång av begreppet och dess relation till *irrationaliteten* i oss människor för att sedan övergå till en fördjupning av Freuds syn på det omedvetna, vilket hon även illustrerar med ett kliniskt exempel. Kari Høydahl går vidare med att ta upp kritik mot Freuds omedvetna, för att sedan gå in på nya teorier om vårt omedvetna via bl.a. den nya neuropsykoanalysen. Slutligen visar hon hur det omedvetna används och ses i dagens kliniska arbete där vi mer och mer övergår till att fokusera på det omedvetna i relationen här och nu.

Ulla Marstrands artikel handler om et psykoterapeutisk forløb med en angstplaget dreng og betydningen af '*Den blå stenfigur*', der med øjne i alle retninger kan holde øje med alle farer. Også denne beretning handler om det ubevidstes kræfter.

Videre bringer vi to debatindlæg som er nært forbundne i tematik. Først fra Torben Heinskou og Svein Tjelta om Lean modellens indflydelse på den kliniske hverdag. '*Kontrol er godt ; men tillid er bedre!*' Det er en analyse af dagens leje og med en klar opfordring til at stoppe op og vælge hvilken vej vi vil gå fremover. For at bevare vores skandinaviske velfærdsstat, hvor tillid er en grundlæggende samfundsskabende og -bevarende værdi. Dernest Janne Hor-

gen Friberg som i teksten *New Public management og helseprofesjonenes ansvar* likeledes stiller skarpt på hvordan overordnede politiske og økonomiske ideer kan gi seg svært uheldige utslag i den kliniske praksis. Heinskou, Tjelta og Horgen Friberg hjelper oss til å løfte blikket over den daglige klinikk, slik at vi kan få øye på (makt)strukturer som ellers lett unnslipper oss. Vi oppfordrer til fortsatt debat.

I Lars Palmar Breiviks essay kommer vi så inn i et litt annet toneleie. Han reflekterer over hvordan vi leser tekster, psykoanalytiske og andre, og over samspillet mellom leser og tekst, pasient og terapeut. Breivik lar tanken bevege seg langs noen personlige, historiske buktninger i en rik, assosiativ tekst.

Til slutt Helene Amundsen Nissen-Lie, som har sett *Shame* av Steve McQueen. Hun viser hvordan filmen lodder dypt i å undersøke skammens og perversjonenes fenomenologi, og trekker linjer til bl.a. Stoller og Chasseguet-Smirgels arbeider.

Vi vil presentere två nya medlemmar i redaktion och hälsa dem varmt välkomna; Björn Philips är leg. psykolog, leg. psykoterapeut och docent i klinisk psykologi. Han arbetar huvudsakligen som lektor vid Linköpings universitet och är där bland annat kursansvarig på Psykoterapeutprogrammet med inriktning mot relationell- interpersonell psykoterapi. Som forskare och kliniker är han speciellt intresserad av mentaliseringsbaserad, affektfokuserad och relationell psykodynamisk psykoterapi. Björn har arbetat som projektledare i flera vetenskapliga studier och är engagerad i Society for Psychotherapy Research (SPR), Society for the Exploration of Psychotherapy Integration (SEPI) och International Society for the Study of Personality Disorders (ISSPD). Han är även anlitad av svenska Socialstyrelsen som vetenskaplig granskare i revision av flera nationella riktlinjer.

Kjartan Thu är psykiater med privatpraktik i Sandnes, Norge, där han primärt arbetar med psykoanalytisk psykoterapi. Han är lärare och handledare vid Institutt for psykoterapi och psykoterapihandledare vid Stavanger Universitetssjukhus. Kjartan är särskilt inspirerad av psykoanalytisk teori från den kleinianska skolan, samt av interpersonell psykoanalys utifrån Harry Stack Sullivans tradition. Ett specialinteresse är hur psykoanalytisk förståelse kan berikas och berika i mötet med litteratur, konst och musik. Vi i redaktionen ser fram emot hur deras kunskap och specialintressen kommer att bidra till ett fortsatt gott arbete i vår redaktion.

Redaktionellt

God læselyst,

Maria Anter, Line Stänicke, Jon Morgan Stokkeland og Tove Mathiesen

P.s. Læsere, der er interesserede i at anmelde bøger for Matrix, er velkomne til at henvende sig med oplysning om evt. særlige interesseområder.